

Informatīvais materiāls sabiedrībai

Making our world
more productive

Informatīvais materiāls sabiedrībai

Par rīcību rūpnieciskās avārijas gadījumā un paredzamajiem aizsardzības pasākumiem

Šī informatīvā materiāla mērķis ir informēt SIA "Linde Gas" Zaķumuižas gāzu uzpildes stacijas (turpmāk tekstā Zaķumuižas GUS) apkārtnē dzīvojošos iedzīvotājus un tuvumā izvietoto uzņēmumu darbiniekus par iespējamo apdraudējumu un nepieciešamo rīcību avāriju gadījumā SIA "Linde Gas" Zaķumuižas GUS.

Informatīvais materiāls izstrādāts 2019. gada aprīlī, atbilstoši Latvijas Republikas Ministru kabineta noteikumu Nr. 131 "Rūpniecisko avāriju riska novērtēšanas kārtība un riska samazināšanas pasākumi" (turpmāk MK noteikumi Nr.131) 69. punktam un ietver visas šim dokumentam MK noteikumu Nr. 131 7. pielikumā noteiktās prasības.

SIA "Linde Gas" Zaķumuižas GUS apliecina, ka piemēro MK noteikumu Nr. 131 prasības, kā arī apstiprina, ka uzņēmumam atbildīgā persona ir iesniegusi iesniegumu par bīstamajām ķīmiskajām vielām Valsts vides dienestā.

Informācija par objektu

SIA "Linde Gas" Zaķumuižas GUS ir ražotne, kur saņem, uzglabā, pilda balonos un piegādi uzņēmumiem dažādas gāzes.

Objekta īpašnieks

SIA "Linde Gas"

Atbildīgā persona

MK noteikumu Nr. 131 prasību izpildei atbildīgā persona ir SIA "Linde Gas" Zaķumuižas GUS vadītājs ir Arvīds Gruduls.

Atrašanās vieta

Putnu iela 2, Zaķumuiža, Ropažu novads, LV-2133

Kontakti papildinformācijas iegūšanai

Tālr.: 67023900,

e-pasts: ksc.lv@linde.com

Objekta darbības izklāsts

Zaķumuižas GUS veic sekojošas darbības:

- ✓ gaisa gāzu: skābekļa (O₂), slāpekļa (N₂), argona (Ar), oglekļa dioksīda (CO₂) uzglabāšanu kriogēnās spiedtvertnēs, šo gāzu uzpildi augstspiediena balonos un piegādi patērētājiem;
- ✓ sašķidrinātās naftas gāzes (propāna) uzglabāšanu apakšzemes spiedtvertnēs un propāna uzpildi balonos;
- ✓ deggāzu - sašķidrināta propāna un acetilēna gāzu balonu īslaicīgu uzglabāšanu un piegādi patērētājiem;
- ✓ toksisko gāzu - amonjaka, hlora, sēra dioksīda u.c. speciālu gāzu balonu īslaicīgu uzglabāšanu un piegādi patērētājiem.

Informācija bīstamajām vielām un to raksturojums

Tālāk uzskaitītas galvenās bīstamās ķīmiskās vielas, kas ir arī kvalificējošas vielas atbilstoši MK noteikumiem Nr. 131.

Nosaukums: SKĀBEKLIS

CAS Nr. 7782-44-7

Oksidējoša gāze, 1. kat.

Bez krāsas

Bez smaržas

H270: Var izraisīt vai pastiprināt degšanu, oksidētājs.

H280: Satur gāzi zem spiediena; karstumā var eksplodēt.

H281: Satur atdzesētu gāzi; var radīt kriogēnus apdegumus

Svarīgākie simptomi un ietekme: Ietekmei pakļauto personu nekavējoties pārvietojiet svaigā gaisā. Saskarē ar acīm/ādu nekavējoties skalot ar ūdeni vismaz 15 min. ilgi. Saskare ar iztvaikojošu šķidrumu var izraisīt apsaldējumu vai ādas sasaldšanu. Ja apģērbs ir piesātināts ar šķidrumu un ir pielipis ādai, tad pirms apģērba novilkšanas skartā zona ir jāatkausē ar remdenu ūdeni. Meklēt medicīnisko palīdzību.

Nosaukums: PROPĀNS

CAS Nr. 74-98-6

Uzliesmojoša gāze, 1. kat.

Bez krāsas

Bez smaržas

H220: Īpaši viegli uzliesmojoša gāze.

H280: Satur gāzi zem spiediena; karstumā var eksplodēt.

Svarīgākie simptomi un ietekme: Augstās koncentrācijās var izsaukt nosmakšanu. Simptomi var būt kustību traucējumi, bezsamaņa. Cietušais var nejust brīdinājuma simptomus par iespējamu nosmakšanu. Pārvietot cietušo nepiesārņotā vietā, lietojot autonomos elpošanas aparātus. Nodrošināt cietušajam siltumu un miera stāvokli. Pielietot mākslīgo elpināšanu, ja apstājas elpošana. Saskare ar iztvaikojošu šķidrumu var izraisīt apsaldējumu vai ādas sasaldšanu. Saskaarē ar acīm/ādu nekavējoties skalot ar ūdeni vismaz 15 min. ilgi. Meklēt medicīnisko palīdzību.

Nosaukums: AMONJAKS

CAS Nr. 7664-41-7

Uzliesmojoša gāze, 2. kat.

Akūta toksicitāte, 3. kat.

Bez krāsas

Ļoti asa smaka,

izzūstot urīnam līdzīga

H314: Izraisa smagus ādas apdegumus un acu bojājumus.

H280: Satur gāzi zem spiediena; karstumā var eksplodēt.

H:331: Toksisks ieelpojot.

H410: Ļoti toksisks ūdens organismiem ar ilgstošām sekām.

Svarīgākie simptomi un ietekme: Pārvietot cietušo nepiesārņotā vietā, lietojot autonomos elpošanas aparātus. Nodrošināt cietušajam siltumu un miera stāvokli. Pielietot mākslīgo elpināšanu, ja apstājas elpošana. Saskaarē ar acīm/ādu nekavējoties skalot ar ūdeni vismaz 15 min. ilgi. Atbrīvojoties no notraipītā apģērba un apaviem. Saskaarē ar iztvaikojošu šķidrumu var izraisīt apsaldējumu vai ādas sasaldšanu. Meklēt medicīnisko palīdzību.

Nosaukums: ACETILĒNS

CAS Nr. 74-86-2

Uzliesmojoša gāze, 1. kat.

Bez krāsas

Ķiplokiem līdzīga smaka

H220: Īpaši viegli uzliesmojoša gāze.

H280: Satur gāzi zem spiediena; karstumā var eksplodēt.

Svarīgākie simptomi un ietekme: Augstās koncentrācijās var izsaukt nosmakšanu. Simptomi var būt kustību traucējumi, bezsamaņa. Cietušais var nejust brīdinājuma simptomus par iespējamu nosmakšanu. Pārvietot cietušo nepiesārņotā vietā, lietojot autonomos elpošanas aparātus. Nodrošināt cietušajam siltumu un miera stāvokli. Izsaukt medicīnisko palīdzību. Pielietot mākslīgo elpināšanu, ja apstājas elpošana.

Nosaukums: HLORS

CAS Nr. 7782-50-5

Oksidējoša gāze, 1. kat

Akūta toksicitāte, 2. kat.

Zaļgani dzeltena krāsa

Asa kairinoša smarža

H270: Var izraisīt vai pastiprināt degšanu, oksidētājs.

H280: Satur gāzi zem spiediena; karstumā var eksplodēt.

H330: Ieelpojot, iestājas nāve.

H410: Ļoti toksisks ūdens organismiem ar ilgstošām sekām.

Svarīgākie simptomi un ietekme: Pārvietot cietušo nepiesārņotā vietā, lietojot autonomos elpošanas aparātus. Nodrošināt cietušajam siltumu un miera stāvokli. Pielietot mākslīgo elpināšanu, ja apstājas elpošana. Saskarē ar acīm/ādu nekavējoties skalot ar ūdeni vismaz 15 min. ilgi. Atbrīvojoties no notraipītā apģērba un apaviem. Saskaņā ar iztvaikojošu šķidrumu var izraisīt apsaldējumu vai ādas sasalšanu. Meklēt medicīnisko palīdzību.

Nosaukums: ŪDENRADIS

CAS Nr. 1333-74-0

Uzliesmojoša gāze, 1. kat.

Bez krāsas

Bez smaržas

H220: Īpaši viegli uzliesmojoša gāze.

H280: Satur gāzi zem spiediena; karstumā var eksplodēt.

Svarīgākie simptomi un ietekme: Augstās koncentrācijās var izsaukt nosmakšanu. Simptomi var būt kustību traucējumi, bezsamaņa. Cietušais var nejust brīdinājuma simptomus par iespējamu nosmakšanu. Pārvietot cietušo nepiesārņotā vietā, lietojot autonomos elpošanas aparātus. Nodrošināt cietušajam siltumu un miera stāvokli. Izsaukt medicīnisko palīdzību. Pielietot mākslīgo elpināšanu, ja apstājas elpošana.

Nosaukums: HLORŪDENRADIS

CAS Nr. 7647-01-0

Akūta toksicitāte, 3. kat.

Bez krāsas vai viegli dzeltenīgs

Asa smarža

H280: Satur gāzi zem spiediena; karstumā var eksplodēt.

H330: Toksisks ieelpojot.

H314: Izraisa smagus ādas apdegumus un acu bojājumus.

Svarīgākie simptomi un ietekme: Pārvietot cietušo nepiesārņotā vietā, lietojot autonomos elpošanas aparātus. Nodrošināt cietušajam siltumu un miera stāvokli. Pielietot mākslīgo elpināšanu, ja apstājas elpošana. Saskaņā ar acīm/ādu nekavējoties skalot ar ūdeni vismaz 15 min. ilgi. Atbrīvojoties no notraipītā apģērba un apaviem. Saskaņā ar iztvaikojošu šķidrumu var izraisīt apsaldējumu vai ādas sasalšanu. Meklēt medicīnisko palīdzību.

Brīdināšana un rīcība rūpnieciskās avārijas gadījumā

Avārijas draudu gadījumā, objektā esošajam personālam savstarpēji vienojoties, uz tuvumā esošajām mājām paredzēts izsūtīt darbinieku, kas veiks informēšanu par potenciālo bīstamību un tālāko rīcību. Ārkārtas situācijās apkārtējo iedzīvotāju apziņošanu nodrošinās operatīvie dienesti ar to rīcībā esošajiem resursiem un tehniskajiem līdzekļiem.

Ņemot brīdinājumu par gāzu noplūdi:

- ✓ Nekavējoties meklēt patvērumu tuvākajā ēkā (darba, atpūtas, dzīvojamā telpā), kur:
  - Aizveriet ārdurvis, iekšdurvis, logus, lai gaiss no ārpuses neieplūst telpās.
  - Noslēdziet vai izslēdziet ventilāciju un gaisa kondicionierus.
  - Ja iespējams, pārliecinieties, vai kaimiņi ir informēti par avāriju un prot atbilstoši rīkoties.
  - Atstājiet drošās telpas tikai pēc atbildīgo dienestu paziņojuma saņemšanas.
- ✓ Ja tuvumā aizsardzībai piemērojamas atbilstošas ēkas (telpas) nav, vai atrodoties ārpus telpām ieteicams:
  - Nekavējoties dodieties projām no bīstamajām zonām perpendikulāri vēja virzienam (tā, lai pūstu no sāniem)!
  - Elpot nelieliem elpas vilcieniem, pēc iespējas aizturot elpu.
  - Ja iespējams, elpot caur vairākās kārtās salocītu, samitrinātu auduma gabalu (kabatlakats u.tml.)
  - Pēc izklušanas no piesārņotās vides, mazgāt (skalot) acis, gļotādas tekošā ūdenī vismaz 15 min.
  - Nekavējoties meklēt medicīnisko palīdzību.
- ✓ Netuvojieties izplūdes vietai!
- ✓ Nelietojiet atklātu uguni, pārtrauciet jebkurus uguns darbus!

Evakuācija

Evakuācijas gadījumā, ņemiet līdzi personu apliecinošus dokumentus, naudu un pirmās nepieciešamības priekšmetus. Pirms evakuācijas noslēdziet elektropadevi, gāzes un ūdens padevi. Paziņojiet kaimiņiem par izziņoto evakuācijas nepieciešamību un palīdziet bērniem, invalīdiem un vecākiem cilvēkiem sagatavoties evakuācijai.

Uzmanību!

Avārijas gadījumā ievērojiet operatīvo dienestu rīkojumus, instrukcijas vai prasības.

Ārkārtas situācijās zvanīt uz vienoto ārkārtas palīdzības izsaukumu numurs **112**